

Ontwikkelingen en uitdagingen op het vlak van bestuurlijke borging schoolveiligheid

Kwaliteitsteams Veiligheid

Nederlands Jeugdinstituut
Coördinatiepunt t (030) 230 67 44
e kwaliteitsteamsveiligheid@nji.nl
i www.kwaliteitsteamsveiligheid.nl

Steeds meer gemeenten en schoolbestuurders zetten bestuurlijke borging en samenhang op de agenda. Zij zijn op elkaar aangewezen om invulling te geven aan veiligheid in en om scholen:

- In het bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten ('Samen aan de slag') is afgesproken dat alle gemeenten een integraal veiligheidsplan opstellen. In dit plan moeten gemeenten uiterlijk eind 2010 aangeven wat hun bijdrage is aan de veiligheid op scholen.
- Gemeenten én schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor de veiligheid van medewerkers met een publieke taak, afgekort VPT. Werkgevers en werknemers met een publieke taak moeten in staat zijn hun werk op een veilige en respectvolle wijze uit te kunnen voeren.
- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het handhaven van de veiligheid in de openbare ruimte rond de scholen.

Praktijk

Met 431 gemeenten, circa 6800 scholen voor basisonderwijs, circa 1200 locaties voor voortgezet onderwijs en 600 tot 700 voor middelbaar beroepsonderwijs zal het niet verbazen dat elke situatie zijn eigen kenmerken en geschiedenis heeft. Desalniettemin is een aantal rode draden herkenbaar:

- Draagvlak: gemeenten of onderwijsinstellingen hebben geen draagvlak bij de andere bestuurlijke partner om schoolveiligheid op de agenda te zetten. Door een gebrek aan urgentie wordt de dialoog over schoolveiligheid niet gevoerd en komt men niet tot sluitende afspraken. De uitdaging is om de andere partij te triggeren op het thema schoolveiligheid.
- Planontwikkeling: gemeenten of onderwijsinstellingen ontbreekt het aan inzicht of vaardigheden om een kwalitatief hoogwaardig integraal veiligheidsplan op te stellen. Het gevolg daarvan is dat vooral op losse onderdelen van veiligheid initiatieven worden ontplooid. De uitdaging is om tot een goede ordening en analyse van alle relevante onderwerpen te komen.
- Plaatsbepaling: gemeenten en onderwijsinstellingen hebben diverse initiatieven ontplooid op het vlak van schoolveiligheid, en willen graag weten wat er van alle initiatieven is beklijfd. Daardoor weet men niet helder invulling te geven aan het vervolg van de aanpak van schoolveiligheid en wat men van elkaar kan verwachten. De uitdaging is om alle relevante ontwikkelingen in beeld te brengen en aan de hand daarvan samen te bepalen welk vervolg nodig is.
- Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden: zowel gemeenten als onderwijsinstellingen hebben verschillende verwachtingen van elkaar wat betreft de inspanningen die men van elkaar verlangt op het realiseren van sociale veiligheid. In de uitvoering leidt dit tot een suboptimale situatie. De uitdaging is om gezamenlijk in gesprek te raken over de

ontwikkeling van sociale veiligheid en daarbij tot een heldere afbakening van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden te komen.

Hulpmiddelen en oplossingsrichtingen

- Kengetallen

Onderzoeksgegevens of uitkomsten van monitoren kunnen in belangrijke mate bijdragen aan urgentiebesef. Deze gegevens kunnen uit verschillende bronnen afkomstig zijn, zoals eigen intern onderzoek, de incidentenregistratie of extern onderzoek, uitgevoerd in opdracht van bijvoorbeeld de gemeente. Deze uitkomsten kunnen gebruikt worden om het gesprek met de partners te starten en samen te bepalen welke initiatieven ondernomen moeten worden om tot een verbetering van de veiligheid in en om de school te komen.

- Veiligheidskaart, VIP of ander instrument

Het komt regelmatig voor dat plannen die beogen de sociale veiligheid te verbeteren, zich richten op één of enkele onderdelen van de sociale veiligheid. Andere onderdelen worden niet of beperkt ingevuld. Een goede handreiking voor een integraal veiligheidsplan kan het gebruik van een gevalideerd instrument zijn, zoals een veiligheidskaart, een vip¹ of ander instrument. Een dergelijk instrument geeft de gemeente of onderwijsinstelling in kwestie een kapstok waaraan de verschillende activiteiten opgehangen kunnen worden.

- Veiligheidsaudit

Een veiligheidsaudit kan een effectieve aanpak zijn om uw organisatie door te laten lichten en in beeld te krijgen waar onderwerpen op elkaar aanhaken, waar overlap zit en waar witte vlekken bestaan. Daarbij worden zowel verschillende beleidsdossiers en –initiatieven doorgelicht, maar vinden ook gesprekken plaats met sleutelpersonen van de organisatie. Een audit is uitermate geschikt voor die gemeenten en onderwijsinstellingen die al langere tijd samenwerken aan verbetering van de sociale veiligheid, en omwille van de verdere ontwikkeling graag van een buitenstaander feedback ontvangen.

- Miniconferentie en convenant

Wanneer de verschillende partijen niet helder hebben wat men van elkaar mag verwachten, blijkt een miniconferentie een goede werkvorm te zijn waarbinnen men samen de dialoog voert over de activiteiten die uitgevoerd worden en de inzet die daarbij van de diverse partners gewenst is. In een aantal gevallen wordt de uitwerking van een dergelijke conferentie uiteindelijk vastgelegd in een convenant.

Kwaliteitsteam Veiligheid

De overheid wil investeren in de sociale veiligheid in en om de school. Om onderwijsinstellingen en gemeenten hier (kosteloos) bij te ondersteunen zijn kwaliteitsteams veiligheid in het leven geroepen. Een kwaliteitsteam kan ook uw organisatie ondersteunen bij het realiseren van bestuurlijke borging van sociale veiligheid. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het coördinatiepunt voor Kwaliteitsteams Veiligheid, dat is ondergebracht bij het Nederlands Jeugdinstituut. Dit punt is bereikbaar via telefoon (030) 230 67 44 of e-mail kwiteitsteamsveiligheid@nji.nl

¹ Vip staat voor ‘veiligheid in punten’, een digitaal instrument dat in het kader van Kwaliteitsteams Veiligheid ontwikkeld is.